

Bölüm 8

ŞEHİR VERGİSİNİN KAMU EKONOMİSİNE ETKİLERİ: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Nagihan ÖZKANCA ANDIÇ¹

GİRİŞ

Turizm günümüzde Dünyada üç temel hizmet sektöründen biri olarak sayılmakta ve uluslararası ticarete konu olan geleneksel hizmet faaliyetlerinin başında gelmektedir. Bu yönüyle Turizm hem gelişmiş hem de az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ekonominin önemli bir dinamiği konumundadır.

Artan teknoloji kullanımı ile birlikte bireylerin vakitlerini verimli kullanmak istemesi sonucunda ulaşım imkanlarının hem çeşitlenmesi, hem de artan rekabet sayesinde lüks olmaktan çıkması, mobilite artışı ve bireylerin merak duygusu gibi faktörler sonucunda dünyada genel trend hem iş hem de tatil amaçlı seyahatlerinin artışı yönündedir. Dolayısıyla konaklama ve seyahatin birbirlerinden ayrı düşünülmemeyeceği gerçeği karşımıza çıkmakta ve yeni bir vergileme alanı oluşmaktadır. Çalışmaya göre Türkiye’de konaklama vergisinin turizm politikalarına uygun bir mevzuat çerçevesinde şekillenmesi gerektiği ve ayrıca turizm sektörünün mobil bir sektör olduğunun göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir. Türkiye’de konaklama vergisinin hayata geçirilmesinin, yerel yönetimler için çok yönlü ve ciddi faydalar sağlayacağı öngörülmektedir.

TURİZMİN ÜLKELER AÇISINDAN ÖNEMİ

Turizm, gelir elde etme amacına dayanmadan ve bir yerde devalı kalmamak suretiyle yapılan, yabancıların dış ikamet ve seyahatleri dolayısıyla meydana gelen olay ve ilişkiler bütünüdür (Olalı, 1963:30)

Turizm tüm dünya ekonomisi içerisinde kaynak sağlama potansiyeli en yüksek sektörlerin başında gelmektedir ve bunun yanı sıra kendini sürekli yenileyen, alternatif yan sektörler geliştiren bir alandır (Aktaş,2005). Ülkelerin ekonomik anlamda gelir elde etmesini sağladığı gibi kültürel ve sosyal edinimlerini de arttıran nadir sektörlerdendir. Bu sebeptendir ki turizm potansiyeli bulunan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler özellikle uluslararası turizm faaliyetlerine ağırlık vererek,

¹ Öğretim Görevlisi, Pamukkale Üniversitesi, nandic@pau.edu.tr

uygulanan modellerle uyumlu değildir. Konaklama Vergisinin bölgesel bir sınıflandırma sonrası her bir bölgede yer alan tesislerin oda sayısı, gecelik konaklama ücreti, otelin yıldız sayısı gibi bazı kriterler göz önüne alınarak sınıflandırılması ve buna bağlı olarak maktu bir vergileme yapılması, ülkemiz koşullarına uygun bir seçenek olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte tahsil edilen gelirin hem yerel yönetimlere hem de turizm sektörünün gelişimine katkı sağlamak için kullanılması sektörde faaliyet gösteren firmaların da tepkisini azaltacaktır.

KAYNAKLAR

1. Aktaş, C. (2005). Türkiye'nin Turizm Gelirini Etkileyen Değişkenler İçin En Uygun Regresyon Denklemi Belirlenmesi, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 2, S. 163- 174.
2. Bedük, A., Zerenler, M., Ve Soysal, A. (2008). Değişen Dünya'da Yeni Yönetim Modellerinin Turizm Sektöründe Kullanılması ve Tanıtım Stratejilerinin Belirlenmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 – ISSN 1302-1796
3. Bozdoğanoglu, B. (2013), Vergisi Uygulaması ve Türkiye'de Uygulanabilirliği, *Maliye Dergisi*, 164,(1) S. 131-149
4. Çetinbaş, H. Ve Bektaş, Ç. (2008). Türkiye'de Turizm ve Ekonomik Büyüme Arasındaki Kısa Ve Uzun Dönemli İlişkiler. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*. 19 (1), Bahar.
5. Demirtaş, E. (2000) Türkiye ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde Turizm Yatırımlarına Verilen Teşvikler, *İzmir Ticaret Odası Yayını*, Yayın No:80, İzmir.
6. Doğan, M. (2017), Turizm ve Şehir Vergisi: Kuramsal Bir Analiz ve Türkiye Üzerine Öneriler, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 28 (2), pp. 269 - 280,
7. İçöz, Orhan, (2004) Turizm Ekonomisi, İzmir, Turhan Kitabevi.
8. İçöz, O. Ve Kozak, M. (1998), Turizm Ekonomisi, Ankara, Turhan Kitabevi.
9. Kızılgöl, Ö., Erbaykal, E. (2008.) "Türkiye'de Turizm Gelirleri İle Ekonomik Büyüme İlişkisi: Bir Nedensellik Analizi" Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, 13(2), S. 351-360
10. Kozak, M., Gökova, U. Ve Bahar, O. (2008), "Estimating The Determinants Of Tourist Spending: A Comparison Of Four Models", *Tourism Analysis*, 13, (2),pp. 143- 155.
11. Manisalı, E., Yarcın, Ş. (1987) Türk Turizm Endüstrisi Araştırması, Turizm Bakanlığı Yayını, Ankara.
12. Olalı Hasan, (1963) Türkiye'nin Ekonomik Gelişiminde Turizmin Rolü, Endüstri Matbaacılık ve Ticaret.
13. Olalı Hasan, Timur Alp, (1988) Turizm Ekonomisi, İzmir, Ofis Ticaret Matbaacılık.
14. Toprak Yıldırım, (2007), Turizmin Belediye Gelirleri Üzerindeki Etkisi: Didim Belediyesi Örneği, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi,
15. Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğü (1997), Turizm Bakanlığı Yayını, Turizm 97, Ankara.
16. Turizm Bakanlığı (1998) Turizm 98, Turizm Bakanlığı Yayını, Ankara.
17. Tutar, E. (1990), "Turizm Sektöründe Yabancı Sermaye Yatırımlarının Gelişimi", Turizm Yıllığı, Türkiye Kalkınma Bankası.
18. WEB_1 UNWTO Tourism Highlights 2018 Edition,
19. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876> Erişim Tarihi: 19.08.2019
20. WEB_2 WTO.(2003), "Tourism Highlight",
21. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284406647> Erişim Tarihi: 20.08.2019
22. WEB_3 <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201121/isletme-bakanlik-belgeli-tesis-konaklama-istatistikleri.html> Erişim Tarihi: 27.08.2019